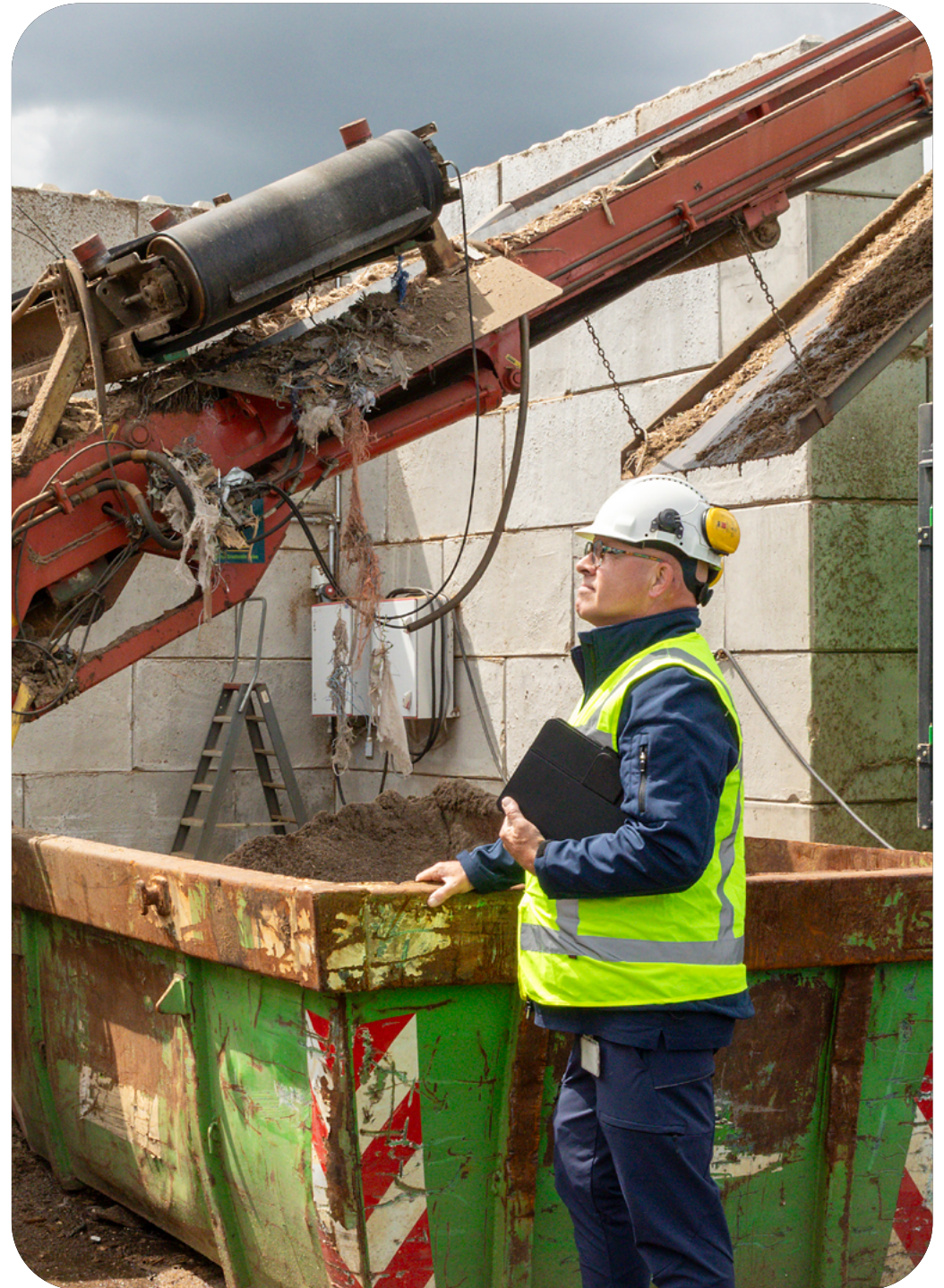

Kaderbrief 2027

Inhoudsopgave

- 1.1 Uniforme Uitvoerings- en Handhavingstrategie tevens herijken Drentse Maat
- 1.2 Operationele risico's
- 1 Beleidsmatige ontwikkelingen
 - 1.3 De Omgevingswet
 - 1.4 Verbetering robuustheid
 - 1.5 Regionale ketenaanpak milieucriminaliteit en ondermijning
 - 1.6 Duurzaamheidsambities
 - 1.7 Zeer zorgwekkende Stoffen (ZZS)
 - 1.8 Circulaire economie
 - 1.9 Dronetoezicht
 - 1.10 Gevolgen wijziging consumentenvuurwerk
- 2 Organisatorische ontwikkelingen
 - 2.1 Data- en informatie gestuurd werken
 - 2.2 Zaaksysteem
 - 2.3 Kantoorautomatisering
 - 2.4 Strategische personeelsplanning
 - 2.5 Wijziging Archiefwet
 - 2.6 Organisatorische risico's
- 3 Financiële ontwikkelingen
 - 3.1 Wijze van kostennormering
 - 3.2 Wijze van financiering
 - 3.3 Indexering: loon- en prijscompensatie
 - 3.4 Financiële impact

Colofon

Uitgave 15 december 2025
Omgevingsdienst Drenthe
Postbus 1017
9400 BA Assen

☎ 0800-9102
💻 www.oddrenthe.nl
✉ Regiegroep@oddrenthe.nl

Fotografie Cover: Duker
Fotografie Binnenwerk: Ugutmen - Dextair Photography - MJ. De Jong - Duker - Surachetsh - Siripong - Amara - Phlegmatic Tigress

Managementsamenvatting

Omgevingsdienst Drenthe zet zich in voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving in Drenthe. In dit document lichten we de belangrijkste beleidsmatige en organisatorische ontwikkelingen toe die invloed hebben op zowel onze dienstverlening als op de begroting voor 2027.

Wij beschermen de fysieke leefomgeving en komen op voor een schoon en veilig Drenthe. We zien daarbij dat iedereen die met de nieuwe Omgevingswet werkt, moet wennen aan de veranderde regels en afspraken. Hoewel de Omgevingswet reeds in 2024 werd ingevoerd, wordt de werkelijke impact op onze processen in de komende jaren steeds duidelijker zichtbaar. De aannames die toen gemaakt zijn, zullen de komende jaren uitwerking krijgen en worden vertaald naar nieuwe kentallen als basis voor begroting en programmering.

We blijven kritisch op mogelijke kostendrijvers en zetten ook in 2027 in op sober en doelmatig werken. Een voorbeeld hiervan is het voortzetten van de O-lijn voor de impact van de Omgevingswet. De complexiteit van deze wet vraagt om extra inzet, maar we proberen dit te dempen door prioriteiten te stellen en slimme uitvoeringskeuzes te maken. Ondanks die keuzes zal een toename van ureninzet niet overal te voorkomen zijn en is mogelijk op onderdelen toch een uitzetting van de begroting nodig. De komende periode wordt in nauwe afstemming met de deelnemers bezien welke toegenomen vraag onvermijdelijk is en welke met herprioritering kan worden opgevangen. Voorop staat een adequate uitvoering van de Drentse milieutaken.

Zoals in verschillende zienswijzen op de begroting 2026 is aangegeven, houden wij rekening met de financiële uitdagingen die uw gemeente of provincie te wachten staan. In de meerjarenbegroting is voornamelijk alleen uitgegaan van indexering en een jaarlijkse dotatie aan een bestemmingsreserve t.b.v. het zaakstelsel. Dit brengt ook risico's met zich mee, bijvoorbeeld dat bij een uitzetting van de vraag de noodzakelijke capaciteit niet tijdig beschikbaar is. Bij het hanteren van een O-lijn is

immers alleen extra capaciteit beschikbaar als elders minder inzet wordt gevraagd. Dat vraagt om scherpe monitoring en tijdige besluitvorming over wat noodzakelijk is. Een keuze bij de uitvoering van de U&H-strategie of bijvoorbeeld de wens om extra taken op te pakken, kan tot een aangepaste bijdrage leiden. Doordat we dit soort mogelijke effecten in beeld brengen, kunnen we in samenspraak weloverwogen keuzes maken.

We hechten eraan om zo verantwoord mogelijk om te gaan met de beschikbare middelen. Waar mogelijk voeren we besparingen door. Zo behalen we een optimaal milieurendement. In de loop van 2026 wordt duidelijk of we overgaan tot het aanbesteden en in de markt zetten van onze kantoorautomatisering. We kunnen hiermee een op onze organisatie toegesneden optimalisatie van de digitale werkomgeving realiseren. Bovendien levert dit naar verwachting een forse besparing op. Het werkelijke besparingspotentieel en de overige bedrijfsvoering effecten van de aanbesteding worden de komende tijd nader uitgewerkt alvorens een definitief besluit aan het dagelijks bestuur wordt gevraagd.

Het realiseren van een schoon, veilig en leefbaar Drenthe doen we in Drenthe samen met onze deelnemers en overige ketenpartners. Deze brief vormt het uitgangspunt voor het bestuurlijke gesprek over de ontwerp-begroting 2027. Met een informatiebrief betrekken we de raden en staten bij de voorbereiding van de begroting voor het komende jaar. Zo bieden wij u een solide basis voor verdere gezamenlijke besluit- en planvorming. We lichten graag persoonlijk toe hoe we met daadkracht en trots aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving bijdragen.

1 Beleidsmatige ontwikkelingen

BELEIDSMATIGE
ONTWIKKELING

In dit hoofdstuk beschrijft de Omgevingsdienst Drenthe enkele beleidsmatige ontwikkelingen die van invloed zijn op de taakuitvoering, en mogelijk ook de begroting 2027.

1.1 Uniforme Uitvoerings- en Handhavingstrategie tevens herijken Drentse Maat

De U&H-strategie 2026–2029 is geactualiseerd en verder geconcretiseerd. Op dit moment worden de nieuwe kengetallen doorgerekend en wordt het effect daarvan in beeld gebracht. Deze inzichten vormen input voor de verdere gesprekken over de uitvoering.

In samenhang hiermee zal in 2026 het gesprek worden gevoerd over de wijze van financiering, met als doel te komen tot een robuuste en toekomstbestendige inrichting van de taakuitvoering. Daarbij worden verschillende denkrichtingen verkend. Bestuurlijk is daarnaast de wens uitgesproken om te verkennen of en hoe de bedrijfsvoering kosten en de primaire taken beter kunnen worden onderscheiden binnen het uurtarief. Deze verkenning maakt onderdeel uit van de gesprekken die in 2025 en 2026 worden gevoerd, waarbij ook de effecten en consequenties in beeld worden gebracht.

1.2 Operationele risico's

Door politieke keuzes kunnen, zowel landelijk als lokaal, taken een andere vorm krijgen of juist een verzwarende inzet verlangen. De SPUK-gelden zijn tijdelijk. De robuustheidscriteria vanuit IBV-VTH zijn bepalend. Ook de doorontwikkeling van de U&H-strategie kan als risico worden beschouwd, met name op het snijvlak ambitieniveau afgezet tegen uitvoeringscapaciteit. Het uitblijven van besluitvorming zal voor stilstand zorgen. Een te laag ambitieniveau laat zich vertalen naar een lagere kwaliteit van de directe leefomgeving. En een te hoog ambitieniveau zorgt bij gelijkblijvende capaciteit voor uitholling van andere taken of toename van de financiële bijdragen.

1.3 De Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet in 2024 betekende een brede stelselwijziging voor de regelgeving rond de fysieke leefomgeving. De eerder uitgevoerde impactanalyse (2023) gaf inzicht in de belangrijkste gevolgen voor het milieutakenpakket van de Omgevingsdienst Drenthe, maar niet alle effecten konden toen worden voorzien.

Sinds de inwerkingtreding zijn extra taken, zoals geluidsbelasting door verkeer, paasvuren en indirecte lozingen, aan de dienst gedelegeerd. Voor deze nieuwe taken zijn geen aanvullende middelen meegekomen, waardoor druk ontstaat op de uitvoering van bestaande werkzaamheden. Het is nog onduidelijk of er in de komende periode meer basistaken volgen.

Omdat de effecten in de praktijk nog niet volledig zijn uitgekristalliseerd, is de financiële impact nog niet exact te bepalen. Vooralsnog is uitgegaan van een structurele impact van circa 5% in de begroting 2024–2026. De eerdere impactanalyse schatte dit effect aanzienlijk hoger in (9–18%), waardoor een potentieel tekort een reëel risico vormt voor de komende jaren.

1.4 Verbetering robuustheid

Aan de hand van de in 2023 uitgevoerde visitatie en de daaraan gekoppelde verbeterplannen beseft OD Drenthe dat er binnen een aantal pijlers nog verbeteringen nodig zijn om de robuustheid blijvend te kunnen garanderen. Na afloop van het Interbestuurlijk Programma (IBP) in september 2024, hebben wij ons gecommitteerd aan de diverse verbeterplannen. Voor een aantal kwaliteitsindicatoren (KPI) is een plan van aanpak opgesteld. Hieronder volgt per KPI een korte update.

KPI 1 - Financieringssystematiek

Als uitkomst van de U&H strategie is aangegeven dat er ook behoefte is aan het herijken van de financieringssystematiek van de Drentse Maat. Daar is in 2025 een start mee gemaakt en hiervoor is bestuurlijk overleg ingericht. De uitkomsten kunnen effect hebben op zowel de begroting 2026 (middels een begrotingswijziging) als op de begroting 2027.

KPI 2 - Kwaliteitscriteria en opleidingsprogramma

De landelijk vastgestelde kwaliteitscriteria 3.0 worden via een drietal sporen geïmplementeerd. Ons registratiesysteem wordt aangepast, er wordt een nieuwe nulmeting uitgevoerd en een opleidingsprogramma opgesteld op basis van de resultaten. Jaarlijks wordt het opleidingsprogramma herijkt en vertaald naar een aangepaste begroting met meerjarenperspectief. We voldoen reeds aan de 3% normering voor het opleidingsbudget (2% budget, 1% uren voor inwerken en begeleiden nieuw personeel).

KPI 3 - Innovatie agenda

Omgevingsdienst Drenthe dient voldoende aandacht, capaciteit en budget te hebben voor innovatie blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie. In 2025 is een vervolg gegeven aan de invulling van een (meerjarige) innovatieagenda. Deze wordt voor 1 april 2026 bestuurlijk vastgesteld. Het vrij besteedbare innovatiebudget dient 1% van de totale begroting te beslaan. De innovatie agenda kan effect hebben op de uitgangspunten van de begroting 2027, maar we trachten deze binnen de afgesproken kaders te houden.

KPI 4 - Weerstandsvermogen

De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvermogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's, onverwachte operationele tegenvallers en het maken van expliciete afspraken. Het percentage voor het weerstandsvermogen wordt in het kader van het (landelijke) onderzoek naar de robuuste financiering nader bepaald. Het weerstandsvermogen is op dit moment voldoende. Aan deze KPI wordt voldaan.

KPI 5 - Informatie gestuurd werken

De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatie gestuurd gewerkt en er wordt onderzoek gedaan op meerdere onderwerpen. Te denken valt aan: het ontsluiten van het financieel systeem, de uitvoering van de roadmap BI, het door ontwikkelen van het geo-informatieplatform, het bouwen van een kwaliteitsdashboard en het aanpassen van Inspectieview. Dat komt tot uitdrukking in het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en een opleidingsbudget. Daarnaast werkt OD Drenthe momenteel aan een strategisch personeelsplan waar de aspecten werk, mensen en geld onderdeel van uitmaken. Deze ontwikkelingen kunnen impact hebben op de begroting van 2027.

KPI 6 - Regionale beleidscyclus

De U&H-strategie staat op het punt bestuurlijk te worden vastgesteld, waarmee de beleidscyclus wordt afgerond. Een belangrijke vervolgstap is het verbeteren van de rapportagesystematiek, met meer aandacht voor het meten van outcome-doelen (zie 1.1).

De herijking van de DM-kentallen en de ontwikkeling van de nieuwe financieringssysteem (KPI 1) hebben mogelijk effecten. Bij de verdere implementatie van de strategie is het de insteek om binnen de huidige begroting te blijven. Tegelijkertijd wordt onderkend dat de uitvoering extra impact kan hebben, waarover nog afstemming met de deelnemers zal plaatsvinden.

Vanaf 2026 start de voorbereiding van de nieuwe visitatiecyclus, die voorsnog gepland staat voor januari 2027. De visitatie kan leiden tot aanvullende acties met financiële consequenties. De meeste acties uit de visitatie van 2023 zijn inmiddels afgerond of in uitvoering, deels in samenhang met de versterking van de robuustheidscriteria en de staat van VTH.

1.5 Regionale ketenaanpak milieucriminaliteit en ondermijning

De effecten van milieucriminaliteit en het daarbij behorende ondermijnende gedrag zijn vaak niet direct zichtbaar, maar brengen zowel economische-, milieu-, als gezondheidsschade toe.

Omgevingsdiensten zijn een steeds belangrijkere schakel om milieucriminaliteit te bestrijden en om te zorgen dat veroorzaakte schade wordt hersteld. In de Uitvoering- en Handhaving Strategie Drenthe wordt de (inzet op) bestrijding van milieucriminaliteit, in het verlengde van de Landelijke Handhavingstrategie (LHSO), nader uitgewerkt.

De Noordelijke Omgevingsdiensten zoeken actief samenwerking met elkaar en met ketenpartners zoals NVWA, ILT, OM, NLA, Politie en RIEC. In het meerjarenplan ketentoezicht 2026-2028, naar verwachting november 2025 gereed, worden meerdere thema's verder uitgewerkt. Eventuele financiële effecten daarvan worden vooraf afgestemd met de accounthouders en eigenaren van de deelnemers.

1.6 Duurzaamheidsambities

Per deelonderwerp wordt kort de inhoud en impact op de organisatie beschreven.

1.6.1 Energietoezicht

Provinciale Staten van Drenthe hebben de doelstelling uitgesproken om in 2050 energieneutraal te zijn. Daarnaast zijn energiedoelen door het Rijk verwerkt in wet- en regelgeving. Tot en met 2026 is een Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK-THE) beschikbaar ten behoeve van energietoezicht. Er wordt momenteel gewerkt aan een plan van aanpak energietoezicht.

1.6.2 Geluid

Vanaf 2026 moet de basisgeluidemissie (BGE) voor gemeentelijke en lokale (spoor) wegen worden vastgelegd. Dit wordt het uiterste basisjaar, waarmee de eerdere gefaseerde invoering (eerst drukke, dan minder drukke wegen) vervalt. Tegelijk is op 20 september 2025 de ondergrens voor verkeersintensiteit verhoogd van 1.000 naar 2.500 motorvoertuigen per etmaal. Hierdoor hoeven gemeenten in minder gevallen instructieregels toe te passen, wat leidt tot minder onderzoekslasten. Artikel 11.46 Bkl wordt hiervoor aangepast, maar is nog niet in werking getreden.

Onder de Omgevingswet is de aanpak van gezoneerde industrieterreinen gewijzigd. Elk bestaand terrein moet uiterlijk in 2031 worden vastgesteld, bij voorkeur eerder vanwege de lange doorlooptijd van gemiddeld twee jaar. De provincie moet geluidproductieplafonds vaststellen voor wegen, en voor windturbines op industrieterreinen geldt een verplichte registratie van geluidemissies. Voor al deze taken geldt ook een verplichting tot monitoring en vijfjaarlijkse rapportage via het geluidregister.

1.6.3 Lucht en geur

Voor geur wordt onderzoek verricht naar een landelijk en regionale opzet van een luchtkwaliteit meetdienst. OD Drenthe ontvangt voor deze ontwikkelingen middelen van het Rijk. Het geld wordt bij voorschot ontvangen en jaarlijks wordt in de Jaarrekening verantwoord hoeveel er is uitgegeven en hoe het geld is besteed.

1.6.4 Werk gebonden personenmobiliteit (WPM)

Nederland heeft afgesproken de CO₂-uitstoot te verminderen waaronder zakelijk en woon-werkverkeer. Bedrijven met meer dan 100 werknemers moeten de werk gerelateerde mobiliteit van al hun werknemers registreren. Het uitvoeren van de toezichts- en handhavingstaken voor dit onderdeel is een (nieuwe) basistaak voor Omgevingsdiensten en valt onder het vastgestelde mandaat. De financiële impact voor deze nieuwe taak wordt, in samenspraak met de accounthouders, nog berekend. Via het gemeentefonds ontvangen de gemeenten een bijdrage voor de uitvoering van deze taken.

1.6.5 Stikstof problematiek - investeringsimpuls rijk voor bouw en nieuwe activiteiten

De landelijke stikstofproblematiek zorgt voor veel vertraging bij de aanpak van het woningtekort en het nieuw starten van activiteiten. Het onderwerp is politiek-bestuurlijk, technisch en juridisch complex en maatschappelijk van groot belang. Om de realisatie van de opgave mogelijk te maken, heeft het Rijk een investeringstoezegging uitgesproken. Dit heeft direct impact op de gevraagde ureninzet voor meldingen, advisering en toezicht. Voorlopig liggen vele aanvragen nog stil. Indien er een oplossing wordt gevonden zal dit ook impact hebben op de uitvoering in 2027. Extra inzet is dan gewenst gezien de urgentie en de werkvoorraad. Dit kan een financiële impact hebben op de begroting 2027.

1.7 Zeer zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Het weren van Zeer Zorgwekkende Stoffen uit de leefomgeving is van groot maatschappelijk belang en heeft daarmee aanzienlijk bestuurlijk gewicht. De complexiteit van de wet- en regelgeving, in combinatie met de diversiteit aan stoffen, productieprocessen en emissies, stelt hoge eisen aan kennis en capaciteit bij alle betrokken partijen. Landelijk wordt gewerkt aan een regionale samenwerkingsstructuur ZZS om kennisdeling tussen omgevingsdiensten en het RIVM te versterken. In het noorden is het Samenwerkingsplatform ZZS Noord-Nederland opgericht voor de provinciale inrichtingen.

Met het verkennen van de ZZS-opgave wordt het gesprek gestart over hoe deze uitdaging beheersbaar kan worden gemaakt, inclusief de bijbehorende financiële consequenties. Indien besloten wordt om ook een gemeentelijke, projectmatige aanpak te starten, zijn daarvoor additionele middelen noodzakelijk.

1.8 Circulaire economie

In 2027 blijft OD Drenthe de ontwikkelingen rond de circulaire economie nauwgezet volgen. Met actuele kennis kan de dienst deelnemers adviseren en bedrijven ondersteunen bij het hergebruik van secundaire grondstoffen en een duurzamere inzet van materialen. In het verlengde daarvan zal ook het gesprek worden gevoerd over de beheersbaarheid en kosten. De financiële impact lijkt vooralsnog beperkt.

1.9 Dronetoezicht

Dronetoezicht is een onderwerp in ontwikkeling en onderdeel van het innovatie meerjarenplan. De implementatie van dronetoezicht wordt voorbereid. In 2026 verkennen we de mogelijkheden om het vanaf 2027 structureel toe te gaan passen. Om ervaring op te doen draaien we al mee in toezichtacties met drones van ketenpartners als Belastingdienst, RDW, douane en RWS. Dronetoezicht past in de ontwikkeling van effectief toezicht en zal nieuwe dimensies toevoegen, ook in combinatie van AI-tools. We gaan ervan uit dat het personele effect binnen de huidige begroting past (omscholing, rollen en anders toezicht houden).

1.10 Gevolgen wijziging consumentenvuurwerk

De Wet veilige jaarwisseling is op 8 april 2025 door de Tweede Kamer en op 1 juli 2025 door de Eerste Kamer aangenomen. De wet introduceert een landelijk verbod op consumentenvuurwerk met ingang van de jaarwisseling 2026/2027. Burgemeesters krijgen de bevoegdheid om ontheffing te verlenen voor het afsteken van aangewezen F2-vuurwerk tijdens de jaarwisseling. De nadere uitwerking hiervan vindt plaats in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW).

Hiermee ontstaat een hybride situatie: een algemeen verbod met ruimte voor lokale uitzonderingen. Het blijft toegestaan om F1-vuurwerk (kinder- of siervuurwerk) jaarrond te kopen en af te steken. Ook blijft het professionele gebruik van vuurwerk mogelijk. OD Drenthe volgt de verdere beleidsuitwerking en implementatie nauw, en ondersteunt deelnemers met advisering, vergunningverlening en toezicht zodra de landelijke kaders duidelijk zijn.

2 Organisatorische ontwikkelingen

Ook in 2027 blijft de OD Drenthe inzetten op optimale synergie in werken, denken en doen. De volgende organisatorische ontwikkelingen hebben invloed op de taakuitvoering.

2.1 Data- en informatie gestuurd werken

Het verzamelen, registreren en analyseren van data tot informatie is inmiddels een belangrijke randvoorwaarde voor het goed functioneren van een Omgevingsdienst. De informatievoorziening van OD Drenthe is redelijk op orde. Toch is er ook nog een behoorlijke slag te maken bijvoorbeeld t.a.v. geo informatie, mileubelastende activiteiten en het ontsluiten van diverse registraties. Uiteraard houden we aandacht voor op wendbare wijze anticiperen op ontwikkelingen en kansen op het vlak van de informatievoorziening. Zo wordt in 2027 ingezet op het verder verrijken van de data- en informatievoorziening. De volgende onderwerpen vragen om extra inzet en aandacht:

- **Robotisering**

We maken gebruik van Robotic Process Automation (RPA) om administratieve processen te versnellen en de kwaliteit te verbeteren. Deze technologie helpt de steeds toenemende administratieve druk te verlichten. Naast asbest processen komen meer processen in aanmerking voor robotisering;

- **Artificial Intelligence (AI)**

AI is in opkomst. Door gebruik te maken van AI kan beter ingeschat worden waar risico's zich bevinden en zich kunnen voordoen;

- **Doorontwikkelen van het geo informatieplatform**

Geo informatie is enorm belangrijk om data visueel te kunnen ontsluiten. Steeds wordt er meer data gebruikt om de medewerker te voorzien van informatie. Daarom is het doorontwikkelen ook zo belangrijk. Een ander onderdeel hiervan is het visualiseren van de omgevingslocaties (het eerdere milieulocatiebestand). Deze omgevingslocaties zijn een belangrijke bron van informatie voor de Omgevingswet;

- **Bouwen van een kwaliteitsdashboard**

Naast een verantwoordingsdashboard wordt ook inzet gepleegd om een kwaliteitsdashboard te bouwen. Het gaat daarbij vooral over interne processen maar ook de externe gegevens en het koppelen daarvan zijn belangrijk. Bijvoorbeeld het zichtbaar maken van de DSO aanvragen en nagaan of de gegevens juist zijn voor een goede aanvraag;

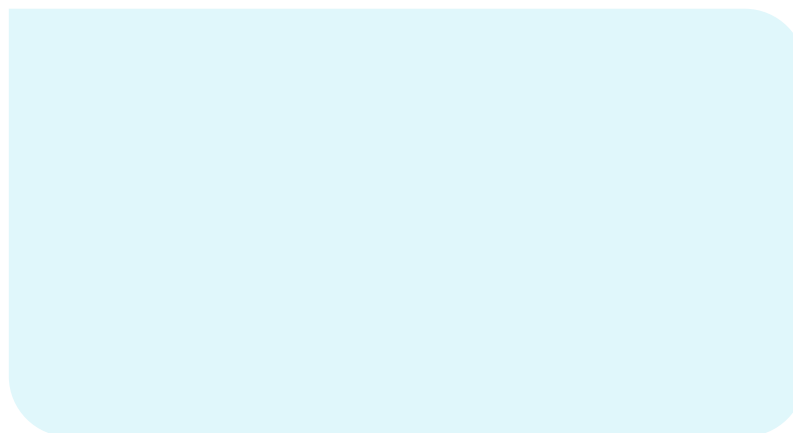
- **Aanpassen van inspectiewet en het werkend maken van DSO en SWF**

De Omgevingswet heeft impact op de werkprocessen, omdat de wet verplicht tot toegankelijkheid van data, informatie en dossiers. Een optimale uitwisseling van data en informatie met de ketenpartners voorkomt extra inzet en onnodige kosten. Ook het nakomen van wettelijke termijnen wordt verbeterd door een goede digitale informatiehuishouding. Om gezamenlijk met systemen als de Samenwerkingsfunctionaliteit in het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) of Inspectiewet te kunnen werken moeten deze optimaal en accuraat zijn. Dit is een continue zorg.

- * **Ontsluiten van het financieel systeem en het (koppelen met het) personeelssalarissysteem**

- **Uitvoering van de roadmap Business Intelligence**

OD Drenthe wil BI benutten voor het verder optimaliseren van de bedrijfsvoering. Op termijn kan dit mogelijk leiden tot het vrijmaken van personele capaciteit. Capaciteit die dan anders of elders wordt ingezet. Daarmee vergroot OD Drenthe haar daad- en slagkracht.

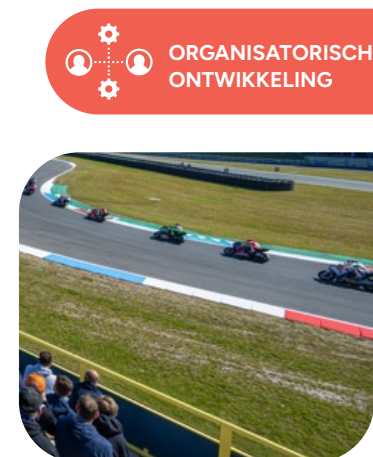
2.2 Zaaksysteem

Het zaaksysteem LOS (LeefOmgevingSysteem) nadert het einde van haar contractperiode en moet opnieuw Europees aanbesteed worden. Deze procedure wordt in 2026 gestart. In 2027 wordt de implementatie opgestart. De implementatie van het "nieuwe" LOS zal inzet vragen van mensen uit het primaire proces, bijvoorbeeld bij het testen van onderdelen, als ook om te leren werken met het nieuwe systeem. Instructies en procesbeschrijvingen moeten worden opgesteld en al deze implementatie inspanningen kosten tijd.

De te verwachten totale kosten zijn momenteel begroot op € 700.000. In 2024 is reeds éénmalig € 92.000 gestort in de bestemmingsreserve. In de meerjarenbegroting wordt voor de jaren 2026 en 2027 een bestemmingsreserve opgebouwd van € 300.000 (€ 150.000 per jaar). Onderzocht wordt op welke wijze het tekort van € 308.000 het beste kan worden opgevangen. Gedacht wordt aan een incidentele reservering bij een positief rekeningresultaat van 2026 t/m 2027. Indien de aanbesteding leidt tot een nieuw zaaksysteem dan wordt deze per 1 januari 2028 in gebruik genomen.

2.3 Kantoorautomatisering

OD Drenthe ziet mogelijkheden om op structurele basis te besparen op de kantoorautomatisering door deze dienst in de markt aan te besteden. Voor de structurele besparing in kosten is een eenmalige investering van € 570.000 nodig. De verwachte structurele besparing die hieruit volgt is geschat op € 500.000 per jaar. Uitgaande van de huidige – onlangs fors verhoogde – kosten voor de dienstverlening door gemeente Emmen, loopt de besparing ten opzichte van eerdere inschattingen verder op. De toenemende automatiseringskosten (o.a. voor digitalisering, robotisering en ook de extra apparatuur) kunnen hierdoor de komende jaren waarschijnlijk geheel binnen de huidige begroting worden opgevangen. De aanbesteding zorgt voor een locatie onafhankelijk werkplek met behoud van grip op data en een hoge beschikbaarheid die tevens de druk op de IT-afdeling helpt af te nemen. De implementatie vindt in 2026 plaats met een mogelijke uitloop in 2027.

2.4 Strategische personeelsplanning

In de afgelopen jaren is de focus verschoven van personeelsplanning naar een brede bedrijfsmatige strategische (personeel)planning. Centraal hierin staat de koers van de organisatie, hoe Omgevingsdienst Drenthe zich als werkgever positioneert en kan voorbereiden op de toekomst. Ook wij zien dat de arbeidsmarkt in Nederland onder hoogspanning staat. Daarbij hebben wij te maken met een zogenaamde nichemarkt.

OD Drenthe werkt nauw samen met ODG en FUMO. We werven breder dan enkel de gevraagde competenties, bijvoorbeeld personeel met nog te ontwikkelen competenties (young professionals en zij-instromers). Het vinden, boeien en behouden van geschikt personeel wordt al enkele jaren op deze manier succesvol ingevuld.

De afgelopen jaren is stevig ingezet op het terugdringen van het ziekteverzuim. Ondanks deze inspanningen ligt het jaargemiddelde in 2025 rond 7,5–8%, wat hoger is dan het jaar ervoor. Voor 2027 wordt uitgegaan van een percentage van 6,5%, in lijn met de oorspronkelijke ambitie om het verzuim verder terug te dringen.

De hoge werkdruk binnen de organisatie, mede veroorzaakt door de beperkte middelen door het principe van de 0-lijn, heeft zichtbaar invloed op het verzuim. Dit vraagt om blijvende aandacht en bestuurlijke keuzes op het gebied van duurzame inzetbaarheid, werkbelasting en prioritering van werkzaamheden.

2.5 Wijziging Archiefwet

De wijzigingen in de Archiefwet hebben significante impact op gemeenschappelijke regelingen (GR's). We zien impact door een versnelde overbrenging (binnen 10 jaar) van blijvend te bewaren informatie naar een openbare archiefinstelling, wat een eerdere start van het proces betekent dan voorheen (het was 20 jaar). De nieuwe wet eist dat elk overheidsorgaan een gekwalificeerde archivaris aanstelt, wat organisaties die samenwerken via een GR dwingt tot het aantrekken of opleiden van nieuw personeel. Tot slot is bepaald dat archiefbeheer centraal plaatsvindt, en de digitalisering van overheidsinformatie leidt tot overdracht naar het Nationaal Archief.

2.6 Organisatorische risico's

Het ontwikkelen van het gewenste niveau van nieuw personeel, vraagt om extra inspanningen van het al aanwezige personeel. Deze investeringen zijn wel van belang voor de continuïteit, kwaliteit en effectiviteit. Door die inzet staat de productienorm onder druk omdat er relatief minder productieve uren vanuit de primaire teams kan worden gerealiseerd. De verwachting is dat dit productieverlies een structureel effect zal hebben. Dat wordt veroorzaakt door de toenemende vraag, het hoge natuurlijk verloop en de huidige arbeidsmarkt waarin ervaren en gekwalificeerd personeel nauwelijks beschikbaar is. Om in onze opgaven te kunnen voorzien verwachten we structureel hogere formatie nodig te hebben dan tot nu toe was geraamd. Het financiële effect daarvan is meerjarig nog niet precies aan te geven.

3 Financiële ontwikkelingen

FINANCIËLE
ONTWIKKELING

In dit hoofdstuk staan de financiële kaders voor 2027 vermeld.

3.1 Wijze van kostennormering

Het financieel kader voor de jaren 2027-2030 is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Als productiviteitsnorm wordt uitgegaan van 1.338 uur per medewerker binnen de primaire teams, een percentage van 72,8% van de totale beschikbare uren per fte (1.836). Dit betreft de 'declarabele' uren, de uren die direct gerelateerd zijn aan productie voor deelnemers, dan wel gedekt zijn uit het projectbudget.
- Als flexibele schil wordt - verdeeld over de primaire teams als wel de inzet op overhead functies - gemiddeld genomen maximaal 15 % aangehouden. Dit betreft de verhouding extern ingehuurde medewerkers ten opzichte van de totale personele bezetting.

3.2 Wijze van financiering

In 2026 vindt het gesprek plaats over de financieringsmethode, met als doel te komen tot een transparante en toekomstbestendige inrichting. In datzelfde jaar wordt inzicht verkregen in de mogelijke splitsing van het integrale uurtarief in een gedifferentieerd tarief voor productie en overhead/bedrijfsvoering. Daarvoor moeten nog definities worden vastgesteld van de verschillende kostensoorten, de wijze van kostentoerekening en de verdeelsleutel voor overhead. Afhankelijk van de gekozen financieringsmethode wordt vervolgens de berekening van de deelnemersbijdrage uitgewerkt.

De omvang en samenstelling van eventuele extra opdrachten worden in samenspraak met de deelnemers bepaald en opgenomen in het Jaarprogramma. De deelnemersbijdrage wordt berekend op basis van het aantal uren vermenigvuldigd

met het geldende uurtarief. De huidige werkwijze, waarbij de gerealiseerde uren worden vermenigvuldigd met het uurtarief en de definitieve bijdrage bij de jaarrekening wordt bepaald, blijft vooralsnog van kracht.

3.3 Indexering: loon- en prijscompensatie

De indexering vindt plaats op basis van de indexen die gepubliceerd worden in de Macro Economische Verkenning 2025/2029 van het CPB (Centraal Plan Bureau). De volgende twee indexen zijn relevant voor OD Drenthe voor het jaar 2027 (bron MEV 2025 verzamelde bijlagen, publicatie 26-02-2025):

- Prijs overheidsconsumptie; beloning werknemers: 5,7%
- Prijs bruto binnenlands product (bbp): 1,4%
- Gewogen indexering: 5,3%

De lasten in de onze begroting zijn voor 90% gerelateerd aan de prijs overheidsconsumptie en beloning werknemers en voor 10% aan de prijs bruto binnenlands product. Hiermee wordt een gewogen index van onze begroting 2027 bepaald. Dit betreft een bedrag van € 1.289.000 in 2027.

Het werkelijke indexcijfer kan aanleiding zijn voor een begrotingswijziging gedurende het jaar.

3.4 Financiële impact

In de hoofdstukken 1 en 2 zijn enkele relevante ontwikkelingen beschreven. De financiële impact van deze ontwikkelingen is in de volgende tabel weergegeven:

Mutaties	Omschrijving	Bedrag V/N	V/N
	Indexering	€ 1.289.000	N
	Wegvallen SPUK Toezicht & Handhaving Energiebesparing	€ 259.900	N
Bestemmings-reservering	Nieuw zaakstelsysteem (aanbesteding fase)	€ 150.000	N
	Werk gebonden personenmobiliteit	Nog niet bekend	
	Stikstof problematiek	Nog niet bekend	
	Zeer zorgwekkende stoffen	Nog niet bekend	
	Wijziging archiefwet	Nog niet bekend	
	Doorontwikkeling informatieplatform	Nog niet bekend	
Bestemmings-reservering	Huisvesting en ict voorzieningen	In begroting huisvesting / aanbesteding kantoor-automatisering	V en N Afhankelijk of bijgestort wordt vanuit rekening-resultaten

De implementatie van het nieuwe zaakstelsysteem is van incidentele aard. De totale kosten worden thans geraamd op € 700.000 waarbij er € 392.000 in de bestemmingsreserve wordt gestort (2024 éénmalig € 92.000 en van 2026 t/m 2027 jaarlijks € 150.000). Het verwachte tekort van € 308.000 kan worden opgevangen door een positief rekening resultaat in de jaren 2025 t/m 2027 in de bestemmingsreserve te storten.